

KALLE

ISOKALLIO

Luppoisten
lukkoseppä

KALLE
ISOKALLIO

Luppoisten
lukkoseppä

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

Kalle Isokallio

Harmaa eminenssi 2015
Samuli Huttusen synnyinlahja 2014
Aunen ketjureaktio 2013
Venttiili-Ville 2012
Maaailmanparantaja 2011
Vesimeloni 2010
Putkimies Pietarista 2009
Urhola 2008
Suomalainen puolisuokeltaja 2007
Taivaallinen nappikauppa 2006
Terijoki takaisin 2005
Pelastaja Pelkosenniemieltä 2004
Yrjänä Mäyräjärven iltalypsy 2003
Tuulesta temmattu miljoona 2002
Tohtori Jalkasen perintövirus 2001
Pietari Toropaisen pilvilinna 2000
Paljasjalkainen taivaanvalti 1999
Vapaa Velkua 1997

© Kalle Isokallio ja Kustannusosakeyhtiö Tammi 2017

ISBN 978-951-31-9668-4

Painettu EU:ssa

Leevi, Miika, Saku ja Emil
Pojat, pitäkää mielessä,
veljeys on elämän mittainen matka.

Mofa

1.

Luppoisten kylä Itä-Suomessa on kuin mikä tahansa kylä Suomessa. Kehitys ja nuoret ovat hylänneet sen, siellä elää kituutetaan suomalaisella sisulla omaa napaa tuijotellen, muun maailman menosta kummemmin perustamatta. Koska kylillä ei ole kiinnostavampaa ajanvietettä tarjolla, viihdykkeeksi kelpaa herrojen haukkuminen ja naapureiden satunnaisten onnenpotkujen kadehtiminen. Kun naapureitakaan ei onni usein potki, joudutaan enimmäkseen tyytymään herrojen haukkumiseen.

Se pitää kuitenkin tehdä tietyssä järjestyksessä. Ensin pitää haukkua Helsingin isot ja vasta sen jälkeen kunnan omat herrat. Luppoinen on kylänä niin vaatimaton, etteivät omat herrat ehdi joka viikko saada aikaan haukuttavaa, eikä niitä jaksaa samasta asiasta montaa kertaa moittia, vaikka usein syytä olisikin. Etenkin jos joku sai jostain päätöksestä isomman edun kuin haukkuja itse. Sellainen kaivertaa pidempään.

Jos meno muuttui liian tasapaksuksi, jaettiin kylän asukkaat kahteen leiriin ja kasattiin hetkeksi isompi riita, yleensä keväisin. Talvipakkasilla ei jaksanut pitää riitoja lämpimänä. Kun monesta torpasta oli kylille mat-

kaa, piti ulos lähtiessä panna päälle monta kerrosta lämmintä. Eikä sellaisen vaatemäärän alla jaksanut vihois-
saan viuhtoa ja pakkaneen jäykisti naamankin niin, ettei
halveksivaa ilmettä saanut riittävän nopeasti rakenne-
tuksi vastaväittäjää harmittamaan.

Samanlaista on elo varmaan muissakin pienemmissä
kylissä. Kaupungeissa, ainakin jos televisiouutisiin uskal-
taa luottaa, näytti riitelemine sujuvan pakkasellakin.
Varmaan siksi, että siellä on enemmän lämpimiä sisätiloja.

Solidaarisuutta toki löytyi, jos jollekin kävi huonosti.
Ainakin jos huono onni osui kohdalle ilman omaa syytä.
Sellainenhan voi iskeä sattumanvaraisesti kehen tahansa.
Jos elämänsä omin voimin pystyi ojaan ohjaamaan, var-
maan sieltä myös pystyi omin voimin könyämään itsensä
takaisin raitille. Näin ajattelevat ikiaikoja elantonsa kivi-
sistä pelloista repineet ihmiset. Hyviä siemenjyviä ei kan-
nata huonoon peltoon laittaa. Hallan aroille laitetaan
heikompaa ja rinteisiin parempaa. Sen sanoo talon-
poikaisjärkikin.

Onnistumisen suhteen oli sitten toiset kriteerit. Kun ei
kylälle ollut koskaan osunut lottovoittoa, niin jos joku
sattui onnistumaan, se oli merkki kovasta työstä. Ei sitä-
kään tietenkään hyvällä katseltu, mutta sen annettiin
olla. Jälkipolvia kuitenkin varoitettiin, että kovan työn
lisäksi myös pienen onnen pitää iskeä, jotta aherruksesta
koitui hyvää. Ihan varmoja ei oltu siitä, pitääkö lisäksi
uskoa lujasti Jumalaan. Kun asiasta ei ollut varmaa tie-
toa edes kirkkoherralla, monessa tuvassa mietittiin, että
tokkopa siitä vahinkoakaan oli. Joten kohtuullisen ulko-
kultaisesti kylillä elettiin. Nuoremasta päästä hiukan

väljemmin, ehtihän sitä sitten vanhempana elää kunnollisesti, kun fysiikka ei enää antaisi myöten vähemmän kristillisille teoille. Siinäkään suhteessa Luppoinen ei poikennut muista kokoisistaan kylistä.

Tällä tavalla olisi varmaan elo Luppooissa jatkunut eteenpäin, ellei Kohtalo olisi päättänyt puuttua peliin, ei ankaralla kädellä, vaan huvikseen, kun ei sillä hetkellä ollut parempaakaan tekemistä.

Tieto siitä, että helsinkiläinen miljonääri on lyöttäytynyt yhteen Lukkopajan vetäjän kanssa, hämmensi tyystin kyläläisten arjen. Lukkoseppä oli kova tekemään töitä, mutta se että miljonääri ryhtyy sitä rahoittamaan, se oli liikaa. Oliko sellainen onnenpotku ahkeruuden ansiota vai puhdas sattuma? Miljonääri ei voinut mistään saada selville, että Luppooisten kylillä ylipäätään oli Lukkopaja. Kun ei se edes ollut lukkopaja, vaikka sen nimi oli Lukkopaja Oy. Saati että kaupungin miljonääri olisi saanut tietoonsa, onko Lukkoseppä ahkera vai ei. Lukkopaja lähinnä korjaili isäntien koneita ja sorvasi niihin varaosia. Niinpä oltiin varsin yhtä mieltä siitä, että joko miljonäärin rahat olivat menossa hukkaan tai tämän päässä liikkui jotain todella ovelaa.

Miljonäärin ensimmäisestä käynnistä Luppooisten kylillä ei osattu vielä kummempaa johtopäätöstä vetää. Tapahtui nimittäin vain, että moottoripyörällä liikkuva keski-ikäinen mies oli käynyt kahvilla Maijun kahvilassa ja kysynyt, oliko kylässä ketään, joka osaisi katsoa moottoripyörän vaihdepoljinta. Vaihteet ei kuulemma tahtoneet osua silmään, joutui monta kertaa polkemaan, että sai varmuuden millä vaihteella huristellaan. Maiju

osasi neuvoa vain Lukkopajan. Jos Lukkoseppä osasi sorvata varaosia traktoreihin ja metsäkoneisiin, luulisi hänen osaavan tehdä moottoripyöräänkin varaosan. Maiju tosin ajatteli pyöräilijästä, että noinkohan tämä itse osasi edes kiristää vaihdepolkimen muttereita. Mies oli kohteliaasti kiittänyt ja päristellyt pihasta vasemmalle mäkeä alas kohti Lukkopajaa. Kun pärinää ei tuntiin pariin kuulunut, Maiju ajatteli Lukkosepän ryhtyneen pyörää korjaamaan. Vasta illalla kahvilan sulkemisaikaan oli Maiju kuullut uudestaan pärinää. Moottoripyörä taisi olla kunnossa.

Sinänsä motoristin käynnissä Maijun kahvilassa ei ollut mitään kummallista, niitä pysähtyi siellä kesän aikana usein. Luppoisten kylä oli sellaisen mutkatien takana, joita pyöräilijät kesäisin tykkäsivät ajella. Helsinkiläiseksi Maiju tiesi vieraan siitä, että tämä oli soittanut pihalta ja kertonut, ettei taida ehtiä illaksi stadiin ja voidaanko siirtää tapaaminen aamuksi. Käsitys että mies olisi miljonääri, lähti Maijun puolihuolimattomasta tokaisusta. Joku oli kysynyt, että mikähän vierailija oli miehiään, johon Maiju oli vastannut, että miljonäärihän se. Eivät köyhät ajele elokuussa huvikseen ympäri Suomea. Pyöräkin kiilsä enemmän kuin normaalit, siinä oli kromia koristuksena. Ja käsistä näki, ettei niillä ollut vähään aikaan pidetty mitään kuulakärkikynää raskaampaa.

Ensin oli huhu, sitten se muuttui tiedoksi, ja lopulta se voitiin siirtää varmojen tietojen kansioon. Se, että miljonääri aikoi sijoittaa rahojaan Lukkopajaan, varmistui kun tämä kuukautta myöhemmin päristeli uudestaan kylille. Helsinkiläisen miljonäärin Harrikan hajoaminen Luppoisten kylän lähellä saattoi olla sattuma, mutta se

että sama mies ohjasi pyöränsä seudulle toistamiseen ja suoraan Lukkopajan pihalle, ei mitenkään voinut olla. Ei mies toista kertaa tullut pyörää korjaamaan, Helsingissä oli maahantuoja korjaamoja sellaiseen. Ja kiittää lukkoseppää olisi mies voinut helposti puhelimitse. Asiaa olisi tietenkin voinut kysyä Lukkosepältä, mutta sellainen ei ollut tapana. Kun asioista otettiin selvää vaivihkaa, saatiin lujempi varmuus kuin kysymällä. Mistä sitä tiesi, saiko keneltäkään kysymällä rehellisen vastauksen.

Satavarmaksi asia muuttui, kun kuultiin Lukkosepän kyselleen kunnan elinkeinoasiamies Liukulta, mahtaisiko tämä löytää muutaman apumiehen puoleksi vuodeksi. Liukku oli kysynyt, minkälaista osaamista apumiehillä pitää olla. Lukkoseppä oli vastannut sen riittävän, että saa kuuden millin mutterin väännetyksi kuuden millin pulttiin eikä vedä jenkoja suoriksi. Lukkoseppä oliertonut, että tarvittaisiin ainakin viisi miestä, ehkä enemmänkin. Viisi uutta työpaikkaa oli iso juttu Luppoisten kokoisessa kylässä. Jo se oli iso asia, että joku palkkaa verokirjalla edes yhden.

Pienessä kylässä keskustelu kunnanvirastossa kunnanjohtajan kanssa vastaa sitä, että isommassa kaupungissa kuuluttaisi saman asian megafonilla kaupungintalon parvekkeelta. Seuraavalla viikolla kaikki jotka jostain yleensäkin jotain tiesivät, tiesivät että Lukkosepällä menee lujaa ja sillä on miljonääri rahoittajana. Kunnanjohtaja Laajanen oli elinkeinoasiamiestä kokeneempi kettu. Hän ymmärsi oitis, ettei elinkeinoasiamies missään tapauksessa saa tarjota Lukkosepälle ketään, joka on kunnan

työttömyyskortistossa. Se käynnistäisi hirvittävän paperisodan. Kyseinen ihminen pitää kirjata pois kortistosta, ilmoittaa poisto valtiolle ja kun määräaikainen työ loppuu, edessä on vielä suurempi rumba saada tämä henkilö uudestaan työttömäksi. Yksinkertaisempaa ja kaikille vaivattomampaa on antaa työttömän olla rauhassa työtön ja järjestää töitä sellaisille, jotka eivät työllistymisellään rasita kunnan virkailijoita.

Elinkeinoasiamies Liukku kysyi kokemattomuuttaan, eikös koko järjestelmän tavoite kuitenkin ole, että työttömät saadaan töihin, johon kunnanjohtaja vastasi huokaisten, että lyhyellä tähtäimellä kyllä, mutta pitkällä ei. Kunnan talouden kannalta työttömän työllistäminen on epäedullista. Jos työtön pysyy työttömänä ja joku joka ei ole vielä kortistossa saa työpaikan, kunta saa verotuloja sekä työttömyyskorvauksesta että työhön menevän palkasta. Liukku tajusi samassa, miksi Laajanen on kunnanjohtaja ja hän vain elinkeinoasiamies. Johtajan pitää nähdä iso kuva ja ymmärtää kunnan kokonaisvaltainen etu. Pienissä kunnissa kunnanjohtajat ovat tottuneet siihen, että alaiset nuoleskelevat kunnanjohtajia kevyempien töiden tai komeamman tittelin toivossa. Totta alaiset puhuivat vasta kunnanjohtajien selän takana ja etenkin kunnanhallituksen ja valtuuston jäsenten kanssa kahden kesken.

Kunnanjohtaja antoi Liukulle tehtäväksi ottaa vaivihkaa selvää, millä tahdilla Lukkopaja suunnitteli kasvua. Jos pajan tilat käyvät ahtaaksi, kunnan pitää olla siihen valmis. Lyhyellä tähtäimellä Lukkopajan nykyiselle tontille pitää järjestää lisää rakennusoikeutta ja pitkässä

juoksussa olisi hyvä, jos kunta omistaa kaikki naapuritontit. Mistä sitä tietää millaiseen lentoon paja lähtee, kun sillä on takanaan miljonäärin rahat. Asuntojen rakentamisella ei varmaan ole niin kiire, mutta sitäkin pitää katsoa. Jos lukkopaja vaikka laajenee niin paljon, että palkkaa kymmeniä tai jopa satoja uusia työntekijöitä. Ne pitää saada kuntaan asumaan ja maksamaan veroja. Mitä hyötyä sellaisesta työpaikasta on, jossa käydään vain töissä ja palataan iltaisin naapurikuntaan nukkumaan ja maksamaan veroja. Liukun mielessä kävi, että jos naapurikunnasta muutetaan työn perään Luppoiniin, on jonkin asteista nollasummapeliä, jossa Luppoinen voittaa ja naapurikunta häviää. Mutta varmaan siinä oli joku isompi kuvio, jonka kunnanjohtaja ymmärtää, mutta jota elinkeinoasiamiehen osaamisella ei osaa hahmottaa.

Lähtiessään kunnanjohtajan huoneesta Liukku lupasi kuulostella, millä tahdilla menestys mahtaa Lukkopajaa tursottaa ja pitää esimiehensä asian tasalla. Kunnanjohtaja nyökkäsi ja kertoi käynnistävänsä heti tarvittavat toimet kaavam muutoksen valmistelun sekä Lukkopajan tontin että tulevien kerrostalojen osalta. Hän toivoi ja laski sen varaan, että mikäli onni potkaisee Lukkopajaa, se tuuppaa samalla hieman kuntaakin. Ainakin jos uusille työntekijöille täytyy rakentaa muutama kerrostalo. Ties vaikka saisi vielä ennen eläkkeelle lähtöä nostettua kunnan statuksen kaupungiksi, Laajanen pohti.

Elinkeinoasiamies Liukku ei olisi pärjännyt kovin pitkään vakoojana, sen verran ilmiselvää oli hänen tiedus-

telutoimintansa. Maijulla sen sijaan oli taito kuunnella ja kysellä siten, ettei kuulija ymmärtänyt olevansa kuulteltava. Niinpä tiedonvaihto meni päinvastoin kuin Liukku oli ajatellut. Maiju sai selville, että kunta aikoo kaavoittaa kirkonkylälle kerrostaloja ja Lukkopajan vie-reiset tontit teollisuudelle. Liukku puolestaan sen, että Lukkoseppä oli kysynyt Maijulta halua ruveta tarjoamaan lounasta, mikäli hänelle tulee muutama uusi työntekijä. Maiju oli yrittänyt kysellä, monestako olisi kyse, mutta ei ollut saanut muuta vastausta kuin sen, ettei kahvilaa tarvitse niiden takia laajentaa.

Elinkeinoasiamies laski varmuuden vuoksi kahvilan tuolit, joita oli kaksikymmentäneljä. Hän päätti kertoa kunnanjohtajalle kuitenkin epäilevänsä Lukkoseppän pitävän laajennuksen jälkeen ruokatunnin kahdessa vuorossa, kun oli Maijulle ilmoittanut, ettei Maijun ihan ensi hätään ole syytä laajentaa. Pyöristettynä Liukku voisi hyvällä omallatunnolla sanoa, että ensimmäisen vaiheen laajennus on noin viisikymmentä työntekijää. Saatettuaan asian esimiehensä tietoon Liukku oli tyytyväinen. Ei sitä joka kunnan elinkeinoasiamies pysty luomaan kuntaansa kädenkäänteessä viittäkymmentä uutta työpaikkaa. Kertomatta Liukulle kunnanjohtaja päätti lisätä myös kahvilan tontin rakennusoikeutta. Hyvää pitää jakaa tasaisesti kunnan yrittäjille, ryhtyvät muuten riitelemään keskenään.

Kunnia on kunnanjohtajien kohdalla niukka luonnonvara, ja jos sellaisen ottamiseen tarjoutuu mahdollisuus, se pitää oitis käyttää. Hitaasti etusormilla naputellen kunnanjohtaja kirjoitti viestin puoluetoverilleen ELY-kes-

kuksen johtajalle. Aikaisemmista oppineena hän kirjoitti viestin ensin tekstitiedostona, jotta oikeinkirjoitusohjelma pystyi tarkastamaan sen. Varmuuden vuoksi hän vielä tulosti viestin ja luki sen paperilta. Sillä tavalla sai paremman käsityksen siitä, miltä se vastaanottajasta tuntui. Hän oli myös varma, ettei ELY-keskuksen johtajaan lue viestejään päätteeltään, vaan pyytää sihteeriään tulostamaan ne. Sitä paitsi kynällä oli helpompi korjata teksti sujuvammaksi. Saatuaan viestin mieleiseksi hän teki korjaukset tiedostoon, kopioi ja liitti sitten tekstin sähköpostiin.

Otsikoksi viestiin hän laitto: HYVÄ VELI. LUOTTAMUKSELLISESTI TIEDOKSI. Se oli paras tapa saada viesti leviämään mahdollisimman nopeasti. Mietittyään asiaa yhden haalean kahvikupin verran kunnanjohtaja päätti lähettää viestin samalla otsikolla myös puolueensa puoluesihteerille Apollonkadulle. Se, ettei hän maininnut mitään miljonääristä, oli harkittua. Niitä on niin vähän Suomessa, että jos sellainen sattuu kylille eksymään, siitä ei kannata huudella. Ryhtyvät vielä omimaan meidän miljonääriä tai rupeavat selittämään, että ei kunnanjohtaja ole mitään tehnyt, vaan miljonääri on saanut kaiken aikaiseksi. Tämän tapaisissa askareissa on syytä olla varovainen. Kunnian varmistamisessa mikään toimenpide ei ole ylimitoitettu, mielti Laajanen ja painoi lähetä-ikonia. Vastausta oli turha odottaa, mutta viestit kelpaavat todistusaineistoksi, jos joku toinen ryhtyy näistä asioista myöhemmin itselleen kunniaa riipimään. Asian varmistamiseksi kunnanjohtaja siirsi lähteneet viestit koneen muistissa olevaan omaan henkilökohtaiseen kansioonsa. Kun

kone kilahti sen merkiksi, että viesti on lähtenyt, istui taaksepäin nojautuneena ja kädet niskan takana ristissä ensimmäistä kertaa moneen viikkoon omien ja kunnan asioiden tolaan tyytyväinen Luppoisten ykkösmies.

Ihmisten mielestä heidän maailmassaan tapahtuu silloin tällöin isoja ja merkittäviä asioita, mutta todellisuudessa niitä tapahtuu ani harvoin. Yleensä maailman tapahtumat etenevät pienin askelin ja huomaamatta, alkaen jostain mitättömästä ja keräten sitten ympärilleen uusia pieniä tapahtumia kuin mäkeä alaspäin vierivä lumipallo. Vasta kun pallo on kasvanut riittävän isoksi, ihmiset huomaavat sen ja toteavat, että oho, onpas tuossa iso pallo. Samalla tavalla asiat lähtivät paisumaan Luppoisissa. Aluksi vain yhden moottoripyörän vaihdetangon holkki oli kulunut liian löysäksi ja ajaja päätti tehdä asialle jotain juuri sen kylän kohdalla. Se, että holkin kulumisella oli isoja taloudellisia seuraamuksia, johtui siitä, että moottoripyörää sattui ajamaan juuri se kuka sitä ajoi.

2.

Luppoisten kylällä asiat hoidettiin uomiinsa ajautuneessa järjestyksessä. Tällaisesta ei ollut missään tehty päätöstä eikä mitään mihinkään kirjattu. Elo sujui kitkattomammin, kun kaikki tiesivät miten sen pitää kulkea: kuten ennenkin. Muutoksia ei arasteltu, mutta varmuuden vuoksi niitä kannatti vältellä, koska ei voitu olla varmoja, että jos jokin muuttuu, muuttuuko jotain muutakin sen seurauksena. Niinpä Maijun kahvilassakin käytiin tietystä järjestyksessä. Yhdentoista jälkeen kävivät syö-mässä lounassämpylänsä yksinyrittäjät ja huoltoaseman mekaanikot. Tuntia myöhemmin saapuivat ne pienyrittäjien palkoilla olevat, joilla ei ollut mahdollisuutta syödä työpaikalla. Iltapäivällä tulivat isompien talojen isännät, näyttääkseen että heillä on joutoaikaa työpäivien aikana. Jos ei tuntenut kuuluvansa mihinkään mainittuun ryhmään, silloin sai piipahtaa kahvilla, kun halusi tai jos oli asiaa jollekulle, jonka vuoro oli menossa.

Kahvila hoiti tehokkaammin sen, mikä isommissa kaupungeissa jouduttiin hoitamaan sosiaalisilla medioilla. Jos halusi tietää, mitä kylillä oli tapahtunut tai tapahtumassa, puolen tunnin kahvittelun aikana kuuli kaiken

joko Maijulta tai joltain asiakkaalta. Jos halusi jostain asiasta tarkempaa tietoa, sen sai seuraavaksi päiväksi, kunhan muisti pyytää Maijua ottamaan asiasta selkoa. Verrattuna kaupunkilaisten sosiaaliseen mediaan voidaan hyvällä omallatunnolla todeta, että Luppoisten kylän tiedonvälitys oli sosiaalisempaa. Ilman sen kummempia naamakirjoja tieto välittyi naamakkain henkilöltä toiselle.

Kunnanvirastosta käytiin päiväsaikaan Maijulla vain, kun kunnanjohtaja Laajanen oli matkoilla. Kuten eilen, jolloin kunnansihteeri tuli kahville pidettyään ensin kunnantalolla lakisäätöisen kahvitaukonsa. Kun muita asiakkaita ei sattunut paikalle, sihteeri kertoi Laajasen lähteneen jo aamusta käymään ELY-keskuksessa.

Valitteli korvapuustia pureskellessaan, ettei kunta enää saanut itse päättää edes kaavoituksesta. Ikään kuin ne kaupungissa tietäisivät, mihin kunnan kannattaa kaavoittaa uusi teollisuuskylä. Varmaan luulevat myös, ettei tarvita uusia asuntoja, kun teollisuuskylä on valmis. Mutta samanlaista Luppoisissa on kuin muuallakin. On hyvä, jos työntekijöille olisi tarjolla asuntoja ihan työpaikan vieressä.

Huomatessaan Maijun hämmästyneen ilmeen kunnansihteeri lisäsi, että tuskin teollisuuskylä Maijun kahvilaa haittaa, kun se tulee siihen Lukkopajan viereen ja sinne on sentään kahvilasta melkein puoli kilometriä. Kun Maiju näytti edelleen hämmentyneeltä, sihteeri yritti rauhoitella kertomalla, ettei Laajanen itse asiassa ollut puhunut sihteerille koko asiasta. Hän kertoi menneensä siistimään kunnanjohtajan pöytää tämän lähdettyä ELY-kes-

kukseen ja huomasi pöydällä piirroksia. Hän ei ollut mennyt kunnanjohtajan huoneeseen vakoilemaan, muttei voinut olla näkemättä levällään olevia piirroksia. Kerrostalot on piirretty kauemmaksi, Lukkopajan ja ison tien väliin, kuten myös uusi supermarket. Jostainhan uusien ihmisten pitää ruokansa ostaa.

Sen sanottuaan sihteeri piti taukoa sen verran, että Maiju ymmärsi käydä kaatamassa kuppiin pootorin. Sen saatuaan sihteeri vaikenä, mikä saattoi johtua siitä, että ovesta rymisti sisään Metsäpellon isäntä. Sihteeri tiesi, että isännällä ja kunnanjohtajalla oli pientä kisaa siitä, kumpi oli Luppoisten ykköskukko. Lojaalisuudesta esimiestään kohtaan sihteeri ei koskaan puhunut kunnan eikä esimiehensä asioista Metsäpellon kuullen. Ei vaikka joskus teki mieli, kun sattui olemaan tämän kanssa samaa mieltä. Ja niin kyllä olivat kunnanjohtaja ja Metsäpelto-kin, siis samaa mieltä monesta asiasta, mutta eri mieltä siitä, kumman idea se oli alun perin ollut. Ei sihteerin parane sellaiseen kinaan itseänsä sotkea. Ei ainakaan ennen tai heti jälkeen kunnallisvaalien.

Sihteerin poistuttua Metsäpelto otti ison kupin kahvia, kaatoi siihen reilusti kermaa ja otti sormin lautaselle paksulta sokeroidun munkkirinkelin. Ison tilan isännän pitää näyttää, että suomalaiset elintarvikkeet ovat puhtaita ja niitä voi kuolemaa pelkäämättä syödä. Eikä ylipaino ole niin vaarallista kuin lehdet nykyään väittävät. Niin kauan kuin valokuvia on pystytty ottamaan, ovat Metsäpellon isännät olleet mahakkaita. Ja silti pitkäikäisiä, niin kuin nykyinenkin isäntä oli päättänyt olla. Kyllä

viikatemies tietää, ettei Metsäpellon tilalle tulon kanssa kannata kiirettä pitää. Aina on varmistettu ennen kuin on lähdetty, että tilalla on jatkaja, jolla on poika kasvamassa jatkamaan jatkajan jälkeen. Sellaisella menolla pysyy tila suvussa ja pystyssä.

Katseltuaan ikkunasta aikansa kunnanjohtajan sihteerin loittonemista isäntä otti paikallislehden hyllystä ja käänteli aikansa sen sivuja. Lehti tuli Metsäpellolle, vieläpä ilmaiseksi, olihan hän lehden hallituksessa, mutta kylillä oli hyvä näyttää, että hän luki lehteä. Oli tärkeää, että muut ymmärsivät hänen olevan kiinnostunut seutukunnan asioista. Ison talon isännän pitää näyttää mallia muille, eivät tällaiset kylät muuten pystyssä pysy.

Kun lehti oli selattu, isäntä katsoi tarpeellisen ajan kuluneen, jotta voi kysyä:

– Se kävi sihteeri taas haukkumassa kunnanjohtajan vai?

– Ei tällä kertaa ehtinyt, vastasi Maiju. – Laajanen lähti kaupunkiin aamusta ja sihteeri oli käynyt siivoamassa sen pöytää.

– Siinä siivotessaan lueskeli paperit, että osaa laittaa ne oikeisiin mappeihin?

– Taisi lueskella.

– Ja kertoi mitä oli nähnyt?

– Oli kunnanjohtaja piirrellyt kuulemma isoja.

– Ainahan sillä on joku iso asia mielessä, jonka siten joudumme kunnanhallituksessa kaatamaan. Ei tämän kokoinen kunta oikein kestä isoja ajattelevaa kunnanjohtajaa. Jos isoja ajattelee, pitää olla omaa rahaa jolla niitä haaveita laittaa toteen. Pienen kunnan pienillä rahoilla pitää ajatella vähän pienempiä.

– Saattaa olla, että joudutaan muutkin ajattelemaan vähän isompia kuin mihin omat rahat riittävät. Ainakin, jos Lukkopajan suunnitelmat onnistuvat. On kuulemma laajentamassa niin, että tarvitsee lisää tilaa ja miehiä. Että semmoisia se oli piirrellyt, Laajanen.

– Mahtuuhan siihen Lukkopajan tontille lisää, jos seinät käyvät ahtaaksi.

– Minä en asiasta tiedä, mutta kunnanjohtajan kanssa on varmaan Lukkoseppä käynyt puhumassa. Ei Laajanen omasta päästään sellaisia keksi, että kylille tarvitaan kerrostaloja.

– Kerrostaloja?

– Niin, tuonne ison tien ja Lukkopajan väliin. Että pääsevät kävellen töihin ja markettiin.

– Ei siellä ole markettia.

– Ei vielä, mutta Laajanen oli piirtänyt sinne sellaisen.

– Saahan sitä piirrellä, jos piirtää omille maille. Muiden maille ei pidä piirrellä. Ei edes kunnanjohtajan. Ne on Maiju sen luokan asioita, ettei niistä kunnanjohtaja saa päättää.

– Kaavoista se sihteeri puhui. Että oli merkinnyt tonteille rakennusoikeuksia ja sellaisia.

– No kun ei päätä edes sellaisista. Ei tämä maailma niin mene, että kunnanjohtaja piirtää kerrostaloja ja marketteja minun kaurapellolleni. Kyllä se olen minä, joka sellaisesta päätän ja kunnanjohtaja sitten hoitaa kaavan.

– Ei se niitä sinun pellollesi piirtänyt, vaan Lukkopajan taakse. Kesantona ovat ne niityt olleet niin kauan kuin minä muistan. Ei siellä heinä ole heilimöinyt, eikä ruis ruskettunut.

– Se on samantekevää. Ei täällä voida kaavoja roiskia pitkin peltoja. Kaikkia kuntalaisia pitää kohdella tasapuolisesti. Mitä siitä tulee, jos yhden pellot muutetaan kerrostalotonteiksi. Sellaisesta syntyy kateutta siihen tahiin, että saattaa olla ensi syksynä hirvikivääreillä muuta-kin käyttöä kuin pakastimen täyttö. Pellolla ja kaavoitellulla tontilla on tasan sama ero kuin kaskeamattomalla ja kasketulla pellolla. Toisella kasvaa vain vesoja kannoista ja toinen tuottaa viljaa. Kaavoitus on rahan arvoisen toimi. Sellaisista pitää päättää demokraattisesti, niin että kaikki tietävät, mitä on menossa.

Maiju antoi Metsäpellon puhista. Piti naamansa vakavana, vaikka nauratti. Tasapuolinen kohtelu tai demokratia ei ollut se, mistä Metsäpelto oli tunnettu. Paremmiin isäntä oli tunnettu siitä, että piti puolensa ja vähän enemmän. Aika monessa asiassa on kunta katsonut parhaaksi tehdä niin kuin Metsäpelto haluaa. Ei se ahne ollut, mutta taiten osasi omansa ottaa, jos otettavaa syntyi. Ja piti puolensa, kun sellaiseen tunsu tarvetta. Niin kuin siinä tien oikaisussa. Ei lohkaissut oikaisu Metsäpellon tilasta neliötäkään, vaikka suorempaa sen olisi saanut tehdyksi, jos sen olisi saanut vetää sen takaniityn halki. Sellaisen joutilaan unhoon jääneen niityn.

Metsäpellon silmiin nousi päättäväinen ilme. Asiasta pitää ottaa selvää ja vaikka ei selvää saisikaan, varautua piti silti. Mutta kun kylä oli niin onnettoman pieni, ei itse kannattanut ryhtyä penkomaan. Pitää panna joku muu asialle. Joku jonka ei osata epäillä olevan minun asialani. Se täytyy muistaa sille kuitenkin sanoa, ettei kysele Lukkosepältä mitään. Jos se on juonessa mukana, se ei

Hykerryttävä veijari- romaani onnellisen sattuman merkityksestä

Helsinkiläisen enkelisijoittaja Korhosen moottoripyörä hajoaa uneliaan Luppoisten kylän lähellä. Korjausapu löytyy yllättäen kylän lukkosepältä ja vieläpä sellainen, jossa sijoittaja näkee bisnesmahdollisuuden.

Alkaa kova kuhina: kun kuntaan syntyy uusia työpaikkoja, täytyyhän ihmisten jossain asuakin. Entinen savinen kesantopelto alkaa kasvaa moderniksi teknologia-kyläksi, jonka rahoitustalkoisiin saadaan omat intressinsä näkevä valtiokin.

Kylään muuttavat lukkosepän keksinnöstä innostunut moottoripyöräkerho sekä sateenkaariyhteisö, jotka löytävät yllättäen yhteisen sävelen. Kun bisneksestä on kyse, nerokasta keksintöä – jos toistakin – revitään maailmalle. Mutta kuinka käy entiselle leppoisalle Luppoisille?

